

Dette er egentlig for mig det afgørende, naar man stiller det Spørgsmaal, om man skal blive i det givne Spor eller gaa ind paa noget nyt; det er ikke blot, fordi det at gaa over til en ganske ny Ordning, hvorved man lægger Pengeseddeludgivelsen i ganske andre Hænder, vil være et ganske nyt Eksperiment her til Lands, et Eksperiment, som er ret voveligt. Det kan ikke nytte, at man her be-ræber sig paa Erfaringer fra fremmede Lande. Forholdene ere saa forskellige, at man vel skal vogte sig for, naar man har et saa godt og stabilt Pengevæsen som vort, at inklade sig paa ny Eksperimenter, naar man ikke paa Forhaand kan se, hvorhen de føre. Der er saa meget mindre Grund dertil, som man ikke har Anledning til at tvivle paa, at Banken ogsaa i Fremtiden efter den fornyede Oktroj vil opfylde den Opgave, som blev stillet den efter den gamle Oktroj af 4. Juli 1818 paa samme fortræffelige Maade som hidtil.

Lovforslaget er nemlig saaledes ordnet, at det ikke ophæver Oktrojen af 1818, men at det lader de Bestemmelser blive staaende deri, der kunne forenes med det nuværende Lovforslag, og det vil altsaa sige, at Bankens Opgave i Fremtiden ligesom hidtil ikke blot bliver den at besørge Seddeludstedelsen og ved Siden deraf være et privat Bankinstitut, der skal skaffe saa stort et Udbytte som muligt, men at den netop som hidtil bliver den at lede vort Pengevæsen, sørge for, at vi faa et sikkert Pengevæsen, sørge for at fremme Pengeomløbet til Lettelse for Produktion, Handel og Omsætningsforhold.

Jeg indskyder her den Bemærkning, at jeg derfor ikke med nogen Forundring ser paa den Bestemmelse, at den ene Direktør skal være landbrugskyndig; jeg finder egentlig, at det er en god Bestemmelse, thi den antyder, hvorledes Forholdene siden 1818 have udviklet sig her i Landet. Det er ganske mærkeligt, at man i 1818 ikke med et Ord berører Landbruget; men nu til Dags, da Landbruget er blevet, man kan sige, en Blanding af Landbrug, Handel og Industri, er det saa rimeligt, at det antydes i Loven, at man har Øje for det og ønsker, at der skal tages Hensyn til det i Bankens Styrelse. Jeg anser kun for saa vidt Bestemmelsen for nødvendig

som jeg ikke tvivler paa, at man ogsaa uden det i Banken vilde tage fornødent Hensyn til at regulere Pengeomsætningen ogsaa med Hensyn til Landbrugets Tarv.

Foruden at jeg nu ikke tvivler paa, at Banken eller dens Bestyrelse, hvad man nu vil sige, ogsaa i Fremtiden vil holde sig de Maal og Pligter for Øje, som Loven sætter den, og trofast vil varetage de Formaal, der ikke udelukkende ere i Bankens Interesse, men ogsaa berøre hele Samfundets Vel og Interesser, vil jeg gøre opmærksom paa, at det ingenlunde er saaledes, at man her kan tale om et rent privat Institut. I Virkeligheden har man efter Lovforslaget maaske mere end absolut nødvendigt givet Staten Indflydelse paa Bankens Styrelse, i hvert Tilfælde et meget stærkt Tilsyn dermed. Det er for det første saaledes, som det alt er berørt, at to af Direktørerne skulle være udnævnte af Kongen, af Regeringen; og uagtet man vel kan indrømme, hvad en foregaaende Taler bemærkede, at saasnart en Mand bliver udnævnt til Nationalbankdirektør af Kongen, er det først og fremmest Nationalbankens Interesse, han skal have for Øje, maa man dog tilføje: Ja, men Statens Interesser maa han nødvendigvis ogsaa have for Øje. Det er derfor, han er gjort afsættelig; han kan afskediges igen af Kongen. Der er ingen Tvivl om, at en kongevalgt Direktør vil, hvis andre skulde forsømme det, have et aabent og vagtsomt Øje med Opfyldelsen af de Bestemmelser, der med Henblik paa det almene Vel ere givne i Lovforslaget og i den gamle Oktroj.

Finansministeren har endogsaa faaet en direkte Indflydelse paa Diskontoens Fastsættelse, og jeg kan ikke andet end billige den Bestemmelse; jeg finder kun, at det er noget underligt, at Finansministeren skal møde og stemme og maaske blive overstemt. Men det kan være, at det er en Storhedside om en Ministers Stilling, som jeg har bevaret fra min tidligere Stilling, og som ikke er meget værd. I andre Lande kendes der noget lignende. I Sverige f. Eks. kan den svenske Konge møde personlig i Højesteret, og der har han to Stemmer, men han kan meget godt blive overstemt, og det er ogsaa hændt.

Foruden det, jeg allerede har omtalt,